

A Régiók Bizottsága véleménye – A globális éghajlatváltozás 2 Celsius-fokra való csökkentése, valamint a kibocsátási egységek kereskedelmi rendszerének a légi közlekedésre történő kiterjesztése

(2007/C 305/04)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- sürgeti az Európai Bizottságot, hogy fokozza erőfeszítéseit a legmagasabb politikai szinten az éghajlatváltozás elleni nemzetközi koalíció ösztönzése érdekében, mivel az éghajlatváltozás ellen csak akkor lehet fellépni, ha a folyamathoz valamennyi (kulcsfontosságú) ország hozzájárul;
- azt a nézetet képviseli, hogy az olyan tagállamoknak, melyek csak korlátozott lehetőségekkel rendelkeznek megújuló forrásokból történő energiatermelésre, lehetőséget kell biztosítani arra, hogy megújuló energiára vonatkozó célkitűzéseiket kereskedelemmel ériék el, vagy egy EU-szintű zöldenergia-tanúsítvány rendszerén belül, vagy a többi, nagyobb megújulóenergia-tartalékkal rendelkező országgal való kétoldalú szerződéseken keresztül. A cél az, hogy csökkenjenek a megújuló energiára vonatkozó célok elérésének általános költségei;
- az európai strukturális alapok felhasználásán kívül további források és intézkedések rendelkezésre bocsátását, illetve kidolgozását ajánlja, amelyek segítik az alkalmazkodást és az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésére irányuló olyan intézkedéseket, mint az energiatakarékosság és a megújuló energiák alkalmazása;
- hangsúlyozza a régiók számára biztosítandó rugalmasság fontosságát a hatékonyságra és a megújuló energiára irányuló célok elérésének tekintetében, mivel a régiók rugalmassága csökkentené az éghajlatpolitika összköltségét. Ugyanakkor fontos, hogy ezek a célok közösségi szinten kötelező érvényűek legyenek;
- egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy a kibocsátáskereskedelmi rendszert a légi közlekedésre is ki kellene terjeszteni, mivel ez az ágazat az üvegházhatást okozó gázkibocsátás gyors ütemben növekvő forrása, és sürgeti az Európai Bizottságot, hogy vegye figyelembe az ágazat éghajlatváltozásra gyakorolt összes lehetséges hatását;
- ösztönözni fogja egy olyan ambiciózus helyi és regionális önkormányzatokból álló állandó hálózat kialakítását, amelyek készek az információcsere megerősítésére és egy olyan platform létrehozására, amely új ötleteket dolgoz ki az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának költséghatékony csökkentésével kapcsolatban.

Referenciaszövegek

A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: A globális éghajlatváltozás 2 Celsius-fokra való csökkentése – Az előttünk álló út 2020-ig és azon túl

COM(2007) 2 final

Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a 2003/87/EK irányelvnek az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli kereskedelmi rendszerének a légi közlekedésre történő kiterjesztése céljából történő módosításáról

COM(2006) 818 final – 2006/0304 (COD)

Előadó: Lenie DWARSHUIS-VAN DE BEEK, Zuid-Holland tartomány végrehajtó tanácsának tagja (NL/ALDE)

Politikai ajánlások

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

1. úgy véli, hogy az ép környezet az emberi tevékenységek alapvető feltétele, és ezért úgy gondolja, hogy a környezetvédelem sarkalatos fontosságú az emberek jóléte tekintetében;

2. úgy véli, hogy a megfelelően kidolgozott környezetvédelmi és éghajlati politika kétségtelenül hozzájárul a gazdasági fejlődéshez;

Tekintettel az éghajlatváltozás által képviselt fenyegetés felmérésére

3. azon a nézeten van, hogy az előrehaladott állapotban lévő éghajlatváltozás, melyet az üvegházhatást okozó gázok kibocsátása okoz, sürgető probléma, melynek kezeléséhez nagy elszántságra van szükség – elsősorban a jelen generáció részéről;

4. egyetért azzal a véleménnyel, hogy az éghajlatváltozás jelentős mértékben befolyásolja majd az emberiség jólétének feltételeit – megemlíthetjük például a hóhullámok áldozatait, az egészségügyi problémákat, a biodiverzitás tekintetében okozott károkat, a lecsökkent mezőgazdasági termelékenységet bizonyos régiókban, a szűkülő idegenforgalmi lehetőségeket, valamint a magasabb tengerszint és a szélsőséges időjárási feltételek által okozott károkat, amelyek a legközelebb fekvő fejlett régiók felé irányuló nagymértékű környezeti migrációhoz vezethetnek;

5. úgy véli, hogy az éghajlat-politika számos kedvező járulékos hatással is jár majd, mivel javítja a levegő minőségét is (az alacsonyabb SO₂-, PM- (finom por) és NO_x-kibocsátásnak köszönhetően), az energiaellátás biztonságát (a fosszilis tüzelőanyagok importjától való függés csökkenésének köszönhetően), valamint a talaj termékenységét (mivel kevesebb szerves anyag vész el);

6. teljes mértékben egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy az éghajlatváltozás csökkentésére irányuló politikai intézkedések költsége jelentősen alacsonyabb lesz, mint az éghajlatváltozással járó becsült költségek, és ezért az éghajlat-politika kiemelkedően hatékony politikának számít;

7. támogatja a kiotói jegyzőkönyvnek a mezőgazdasági talajokkal mint szén-dioxid-tárolókkal kapcsolatos megállapításait. Az organikus szén-dioxid-tartalom növelése és az organikus anyagok tárolása a talajban tehát lényegesen hozzájárul az országok szén-dioxid-mérlegének javításához. A talajvédelemhez

igazodó gazdálkodás segítségével más, az éghajlat szempontjából fontos gázok (például kéjgáz, metán stb.) kibocsátása is csökkenthető. Nemcsak a tartalékolási képesség megőrzéséről van szó, hanem főleg annak kihasználásáról. A talaj eleget kell, hogy tegyen a szén-dioxid-tároló szerepének, hogy – más előnyök mellett, mint amilyen a talaj termelékenységének növekedése vagy a jobb víztartalékoló képesség – pozitívan lehessen befolyásolni a szén-dioxid-mérleget. A talajgazdálkodás részét képező komposztfelhasználás, valamint az organikus anyagok regionális szintű újrahasznosítása komposzt és betakarítási maradékok formájában a szén-dioxid-mérleg javítását elősegítő fontos cél;

Tekintettel az éghajlat-politika nemzetközi dimenziójára

8. sürgeti az Európai Bizottságot, hogy fokozza erőfeszítéseit a legmagasabb politikai szinten az éghajlatváltozás elleni nemzetközi koalíció ösztönzése érdekében, mivel az éghajlatváltozás ellen csak akkor lehet fellépni, ha a folyamathoz valamennyi (kulcsfontosságú) ország hozzájárul;

9. kéri az Európai Bizottságot, hogy az éghajlatváltozásról szóló 2009. évi koppenhágai ENSZ csúcstalálkozó előkészítéseként dolgozzon ki menetrendet az éghajlatváltozással kapcsolatos megfelelő kezdeményezésekre vonatkozólag, és készítsen világos stratégiát a helyi és regionális önkormányzatok bevonására;

Tekintettel az éghajlatváltozás regionális dimenziójára, valamint az éghajlat-politikára

10. elismeri, hogy az éghajlatváltozásra való érzékenység – nagyrészt a különböző természeti adottságok és népsűrűség miatt – jelentősen eltér Európa régióiban;

11. szintén elismeri, hogy az üvegházhatást okozó gázok csökkentését szolgáló költséghatékony opciók régióról régióra jelentősen eltérnek, főképp a természeti feltételek és a gazdasági struktúra tekintetében tapasztalható különbségek miatt;

12. ezért sajnálatának ad hangot amiatt, hogy az Európai Bizottság nem fordít több figyelmet sem a nem cselekvés költségeinek/árának, sem pedig az intézkedések előnyeinek regionális eloszlására, és sürgeti az Európai Bizottságot, hogy mélyreható elemzést folytasson az éghajlatváltozás és az éghajlat-politika költségei és előnyei regionális dimenziójáról;

13. az európai strukturális alapok felhasználásán kívül további források és intézkedések rendelkezésre bocsátását, illetve kidolgozását ajánlja, amelyek segítik az alkalmazkodást és az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésére irányuló olyan intézkedéseket, mint az energiatakarékosság és a megújuló energiák alkalmazása. Ez növelné az európai éghajlat-politika támogatottságát;

14. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy több költségvetési eszközt különítsen el a hatáscsökkentési intézkedésekre a 2008-as költségvetés féldéi felülvizsgálata során, mivel az ambiciózus éghajlati célkitűzéseket csak úgy lehet megvalósítani, ha több állami forrás áll rendelkezésre;

Tekintettel az éghajlat-politika célkitűzéseire

15. egyetért az Európai Bizottsággal, az Európai Tanáccsal és az Európai Parlamenttel abban, hogy az Európai Uniónak magas szintű egyoldalú célokat kell követnie, mivel szükség van arra, hogy valaki vállalja a vezető szerepet az éghajlatváltozás ellen fellépő világszintű koalíció létrehozásában. Ezért üdvözlí azt a célt, hogy az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását az Európai Unióban, az egyéb régiókban folytatott politikáktól függetlenül, 2020-ig 20 %-kal kellene csökkenteni az 1990-es szinthez képest;

16. sürgeti az Európai Bizottságot, hogy részcélokat is fogalmazzon meg a CO₂-kibocsátás tekintetében, például 2015-re, a hatáscsökkentési intézkedések végrehajtásának elősegítése, elemzése és ellenőrzése érdekében;

17. támogatja azokat a célokat, hogy 2020-ig az energiahatékonyságot legalább 20 %-kal, és a megújuló energia arányát szintén legalább 20 %-kal növeljék. Ezek az értékek hatékony eszközök lehetnek a kibocsátás-csökkentés általános céljának eléréséhez. Az említett célokat nem lehet kizárólag új technológiai fejlesztések által elérni, hanem folyamatos szemléletváltás is szükséges ehhez, mind a termelők részéről (például energiahatékony, egyszersmind a fogyasztó számára vonzó design által), mind pedig a fogyasztók részéről;

18. hangsúlyozza a régiók számára biztosítandó rugalmasság fontosságát a hatékonyságra és a megújuló energiára irányuló célok elérésének tekintetében, mivel a régiók rugalmassága csökkentené az éghajlat-politika összköltségét. Ugyanakkor fontos, hogy ezek a célok közösségi szinten kötelező érvényűek legyenek;

Tekintettel a kibocsátáskereskedelemre mint éghajlati politikai eszközre

19. egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy az Európai Kibocsátáskereskedelmi Rendszernek (European Emissions Trading Scheme – ETS) központi szerepet kell játszania, mivel potenciálisan költséghatékony eszköznek bizonyul az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának hatáscsökkentésében;

20. sürgeti az Európai Bizottságot, hogy hatékonyan kezelje a kiosztott egységek számát, mivel az ETS csak akkor működőképes, ha az összes kibocsátási egység számának szintje jelentősen alacsonyabb, mint az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának szintje;

21. hangsúlyozza, hogy az ETS keretében kiosztott egységek teljes számát az Európai Bizottság által 2020-ra tervezett célkitűzéseivel összhangban csökkenteni kell, hogy elkerülhető legyen az ETS-ben részt nem vevő ágazatokra (háztartások és kisfogyasztók) nehezedő kibocsátáscsökkentési teher;

22. egyetért az engedélyek részbeni árvezetésével, különösen a védett iparágak vonatkozásában, mivel ez ösztönzi a kibocsátás-csökkentést, és így fokozza az ETS hatékonyságát, valamint összhangban van a „szennyező fizet”-elvvel is. Ezáltal kisebb gazdasági teher nehezedik majd a részt vevő cégekre, mint ha az összes egységet árverésre bocsátanák;

23. azt a nézetet képviseli, hogy az egységek árvezetése és a kibocsátási egységek másik, nagyobb részének szabad (benchmark) kiosztása a tagállamok hatáskörébe tartozhat, miközben a kiosztási eljárásokat az EU-ban a tagállamok közötti versenytorzulások elkerülése és a hatékonyság fokozása érdekében harmonizálni kell; a jövőbeni kereskedelmi rendszerben bizonyos, összehasonlítható európai benchmarkkal rendelkező speciális gazdasági ágazatok esetében mérlegelni lehetne a tagállami csökkentési célon kívüli közösségi szintű kiosztást, illetve célmeghatározást, melynek során minden piaci résztvevő egyforma mértékben részesedne a termelési egységenkénti kibocsátási egységekben;

24. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy mérlegelje, szükséges-e megfelelő eszközök – például a strukturális alapokból – alkalmazása a legkülső régiók kompenzálására, amennyiben azokat viszonylag súlyosan érinti a légiközlekedés ETS-be való felvétele;

25. üdvözlí minden olyan kezdeményezést, amelynek célja az európai kibocsátáskereskedelmi rendszer összehangolása a harmadik országok hasonló kezdeményezéseivel. Megfelelő intézkedések, például kiegyenlítő járulékok segítségével meg kell akadályozni a versenytorzulásokat, amelyek a hasonló kibocsátáskereskedelmi rendszerrel nem rendelkező országok termelői számára előnyösek;

26. üdvözlí azt a javaslatot, hogy a kibocsátáskereskedelmi rendszert terjesszék ki más gázokra és ágazatokra, mivel ez mind az eredményességet, mind pedig a rendszer hatékonyságát növeli;

27. sürgeti az Európai Bizottságot, hogy gondosan mérlegelje a kibocsátáskereskedelmi rendszer kis, azonban energiaigényes kibocsátói előtti megnyitásának lehetőségét, mivel ez valószínűleg enyhítené csökkentési költségeiket;

28. egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy a kibocsátáskereskedelmi rendszert a légi közlekedésre is ki kellene terjeszteni, mivel ez az ágazat az üvegházhatást okozó gázkibocsátás gyors ütemben növekvő forrása, és sürgeti az Európai Bizottságot, hogy vegye figyelembe az ágazat éghajlatváltozásra gyakorolt összes lehetséges hatását;

29. kéri az Európai Bizottságot, hogy vegye figyelembe a légi közlekedési ágazat sajátos helyzetét a kibocsátási egységek kiosztásának keretén belül, és különösképp foglalkozzon azzal a körülménnyel, hogy a légi közlekedésből származó kibocsátások (szén-dioxid és víz) jobban befolyásolják az éghajlatváltozást, mint a felszínen folytatott tevékenységek;

30. határozottan ellenzi a kormányzati repülőjáratok javasolt kivételezett helyzetét, mivel a kormányzatoknak élen kellene járniuk a jó példával a nyilvánosság e politika iránti támogatásának megnyerése érdekében;

31. csak szigorú nyomon követési és biztonsági követelmények esetében ért egyet azzal, hogy a szén-dioxid-megkötés és a szén-dioxid földalatti tárolása az európai kibocsátáskereskedelmi rendszerhez tartozzon. Ezt megelőzően bemutató létesítmények segítségével kell bebizonyítani, hogy ezek a technológiák milyen mértékben, illetve milyen költségek árán járulnak hozzá az üvegházhatású gázok kibocsátásának elkerüléséhez;

Tekintettel az éghajlat-politika egyéb eszközeire

32. sürgeti az Európai Bizottságot, hogy dolgozzon ki olyan rendszereket, melyek a tagállamok és régiók számára lehetővé teszik a megújuló energia és az energiahatékonyság terén kitűzött célok költséghatékony teljesítését;

33. azt a nézetet képviseli, hogy az olyan tagállamoknak, melyek csak korlátozott lehetőségekkel rendelkeznek megújuló forrásokból történő energiatermelésre, lehetőséget kell biztosítani arra, hogy megújuló energiára vonatkozó célkitűzéseiket kereskedelemmel érjék el, vagy egy EU-szintű zöldenergia-tanúsítvány rendszerén belül, vagy a többi, nagyobb megújuló-energia-tartalékkal rendelkező országgal való kétoldalú szerződésen keresztül. A cél az, hogy csökkenjenek a megújuló energiára vonatkozó célok elérésének általános költségei;

34. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy az energiahatékonyságra vonatkozó célt összességében határozza meg (azaz a gazdaság egésze energiaigényének tekintetében), figyelembe véve az ágazati szerkezetben mutatkozó regionális különbségeket is. Ez a tagállamok és a régiók számára megadná azt a rugalmasságot, hogy szélesebb körű intézkedéseket alkalmazhatnának a célkitűzések elérésére, beleértve a (regionális) gazdaság ipari struktúrájának és apparátusának energiafogyasztására vonatkozó intézkedéseket is;

35. üdvözli az Európai Bizottság arra irányuló célkitűzését, hogy az EU-ban értékesített új személygépkocsik átlagos CO₂-kibocsátását 2012-től 120 g/km-re csökkentse, valamint felkéri az Európai Bizottságot, hogy tegyen meg mindent ennek érdekében, például azáltal, hogy támogatja a kutatást ezen a területen annak érdekében, hogy 2020-ig el lehessen érni a 95 g/km-es CO₂-kibocsátást;

36. felkéri az Európai Bizottságot, hogy az új politikai eszközök létrehozásakor alaposan vegye figyelembe a szubszidiaritás elvét. A regionális és helyi önkormányzatok megfelelő helyzetben vannak ahhoz, hogy hatékony intézkedéseket tudjanak hozni a tömegközlekedés, a közlekedési infrastruktúra, az energia-infrastruktúra, a területfejlesztési politika, valamint az energiahatékonyság és a nyilvánosság tájékoztatása terén;

Tekintettel a régiók szerepére az európai éghajlat-politikában

37. meg van győződve arról, hogy a regionális és helyi szint nélkülözhetetlen a hatékony európai éghajlat-politika szempontjából;

38. úgy véli, hogy a régiók szintén fontos szerepet játszanak az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás terén. Az RB adott időben e tárgyban véleményt készít majd;

39. megjegyzi, hogy a régiók és a helyi önkormányzatok már jelenleg is számos módon hozzájárulnak az európai éghajlat-politikához, például a következők által:

- a. a nyilvánosság tájékoztatása – például iskolákban – arról, hogy lépéseket kell tenni az éghajlat további változásának elkerülésére;
- b. annak elérése, hogy az éghajlat- és az energiapolitika a területfejlesztés egyik mozgatórugója legyen;
- c. a biomassza- és bioüzemanyag-töltőállomások infrastruktúrába történő befektetések ösztönzése;
- d. az olyan hőinfrastruktúrákba történő beruházás ösztönzése, amelyek összekapcsolják a hőellátást (maradék hő, geotermikus hő, a talajban lévő hűtő- és hőtárolók) a kereslettel;
- e. a közlekedésen belül végbemenő egyensúly-eltolódás megerősítése, például a területfejlesztési politika segítségével;
- f. a regionális tömegközlekedés ösztönzése, például helyi-érdekű vasútpályák kialakításával;
- g. gyalogutak és a nem motorizált közlekedést szolgáló további utak fokozott tervezése és kiépítése;
- h. a tiszta technológiák népszerűsítése a tömegközlekedésben, környezetbarát közbeszerzési eljárások által;
- i. a megújuló energiával kapcsolatos projektek engedélyeztetési eljárásainak egyszerűsítése;
- j. a helyi és regionális önkormányzatok által az energiahatékonyság szabályozásában játszott szerep megerősítése szakértői központok létrehozása révén;
- k. nemzetközi partnerségek létrehozása egyrészt az éghajlatváltozás elleni nemzetközi koalíció kiterjesztése, másrészt energiatakarékos technológiáknak a kevésbé fejlett országok számára történő átadása érdekében;
- l. a technológiákra irányuló kutatás és fejlesztés megerősítése regionális „energiavölgyek” létrehozásával;
- m. az energiahatékonysági, illetve megújuló energiával kapcsolatos célok összekapcsolása a regionális célokkal, úgymint a foglalkoztatás, innováció és szociális politika;
- n. ambiciózus célok kitűzése, beleértve olyan, a helyi és regionális kibocsátások csökkentésére irányuló cselekvési terveket, mint a „klímasemleges területek” vagy a „klímasemleges tömegközlekedés és épületek”;
- o. közbeszerzési eljárások alkalmazása az energiafelhasználás csökkentésének és az energiahatékonyság növelésének eszközeként az árak és a szolgáltatások terén egyaránt;

- p. az organikus anyagok és nyersanyagok kezelésének ösztönzése a regionális és helyi szinten, mivel a szállítás csökkenése javítja a szén-dioxid-mérleget.
40. azáltal felvállalja *saját* felelősségét, hogy az ilyesfajta intézkedéseket a következő három cselekvéstípussal regionális és helyi szinten határozottan támogatja:
- az éghajlattal kapcsolatos, költséghatékony intézkedésekre vonatkozó ismeretek terjesztésének javítása;
 - az EU régiói közötti együttműködés ösztönzése;
 - az EU régiói és a világ egyéb részeinek régiói, például az Egyesült Államok, Kína és India régiói közötti együttműködés ösztönzése, részben az ezek a régiók között már meglévő kapcsolatok intenzívebbé tétele által;
41. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy rendezzen konferenciát a regionális és helyi éghajlat-politikáról a legjobb gyakorlatok európai régiók közötti terjesztésének érdekében, valamint abból a célból, hogy megvitassa, az Európai Bizottság miként támogathatja hatékonyan a regionális és helyi éghajlat-politikákat;
42. ösztönözni fogja egy olyan ambiciózus helyi és regionális önkormányzatokból álló állandó hálózat kialakítását, amelyek készek az információcsere megerősítésére és egy olyan platform létrehozására, amely új ötleteket dolgoz ki az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának költséghatékony csökkentésével kapcsolatban;
43. felajánlja tevékeny részvételét az európai éghajlat-politika kialakításának további folyamatában.

Kelt Brüsszelben, 2007. október 10-én.

a Régiók Bizottsága
elnöke
Michel DELEBARRE
